

VOL.
1

SMIBOLOGIE

EACH ONE TEACH ONE

PROF. SOORTKILL

Uitgeverij Pluim

ALS PROFESSOR VAN DE SMIBANESE UNIVERSITY ILLUSTRER IK MET DIT BOEK HOE HIPHOP ALS LIFESTYLE AANZET TOT ZELFACTUALISATIE. DE HIPHOP-MINDSET HEEFT MIJ BEVRIJD VAN DE MASSA-INDOCTRINATIE EN KOLONIALE ERFENIS WAAR VEEL MENSEN UIT DE AFRIKAANSE DIASPORA LAST VAN HEBBEN, MET NAME OP SPIRITUEEL NIVEAU. OP HET PAD DER VERLICHTING IS **Smibologie** ONTSTAAN, DE LEER VAN VRIJE GEESTEN UIT DE SMIB AKA DE BIMS, BETER BEKEND ALS DE BIJLMER.

EN VOOR ALLE DUIDELIJKHEID! DIT IS DE **ACHTERKANT** VAN HET BOEK, NIET DE VOORKANT. DIT BOEK LEES JE **ACHTERSTEVOREN**. WIJ VAN SMIBANESE UNIVERSITY GAAN NAMELIJK TEGEN DE STROMING IN, DUS LEES JE DIT BOEK OOK TEGEN DE STROMING IN.

DUS VOOR ALLE BOEKHANDELS N'SHIT, ETALEER HET BOEK CORRECT IN DE KASTEN!! JE ZIET TOCH HOE MOOI DIE COVER IS?! NOU DAN.

'sang yu ZAAI, na dati yu go maai' - **momma**

'Bro, ik vind Het een meesterwerk' - **Mitchell Esajas**

'WAT EEN GEVOEL VOOR TAAL. WAT EEN LIEFDE VOOR TAAL. ALS OF IK IN PROF. SOORTKILLS HOOFD MAG ZITTEN EN MEELUISTER MET ZIJN GEDACHTEN' - **Joris Luyendijk**

'ik Leef AL jaren volgens de smibologische leer. HIPHOP HEEFT MIJ OOK OPGEVOED' - **Kees de Koning**

SMIBANESE
UNIVERSITY

SMIB

Wil je meer weten over onze boeken? Kijk dan op www.uitgeverijpluim.nl. Je kunt ons ook vinden op Twitter, Facebook en Instagram.

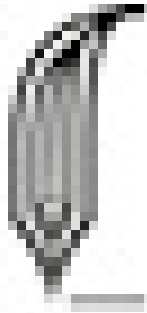

PROF. SOORTKILL

SMIBOLOGIE

vol. 1

EACH ONE TEACH ONE

Uitgeverij Pluim

© Prof. Soortkill

Omslagontwerp Wessel Rossen

Verzorging e-book Perfect Service

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden op copyright van beeldmateriaal te achterhalen. Zij die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op deze rechten, kunnen zich tot de uitgever wenden.

ISBN 978 94 933 0494 9

NUR 740

www.uitgeverijpluim.nl

www.smibanese.org

Deze digitale editie is gemaakt naar de eerste druk, augustus 2023

Deze is voor me Moms & Pops, de eerste juffrouw en
meester in m'n libi.

R.I.P. Pops, de generaal.

Aufgeber gewinnen nie, gewinner geben nie auf.

En een shout-out wijlen opa Wim, oom Wim, tante Titia en
de fam, both sides.

Hustle for your last name.

En tot slot: all praise to Hiphop, SMIB en Gado Allah.

Alhamdulillah

Handwritten signature or scribble.

‘De zon zien we allemaal, maar niet eenieder ziet het licht.’

Voorwoord

Mitchell 'Mitta' Esajas

'With confidence you have won before you have started.'
Dit zijn woorden van de Jamaicaanse schrijver, denker en activist Marcus Garvey die me als jonge twintiger inspireerden om meer uit mezelf te halen. Ik las het inspirerende verhaal van Garvey weer in Smibologie van Professor Soortkill. Het boek leest als een coming-of-age story van een jonge blakaman, geboren en getogen in Nederland, en die een lange tijd zonder purpose leeft tot hij levenslessen in hiphop en literatuur vindt. Het kan worden gebruikt als een handleiding met levenslessen, wijsheden en inzichten waar mijn jongere zelf veel aan zou hebben gehad toen ik op zoek was naar wat guidance en purpose in het leven.

Opgroeien als Blakaman in Nederland

Net als Soortkill ben ik geboren en getogen in Amsterdam. Slotervaart, Nieuw-Sloten, Westside, 5713 was m'n buurt. Ik ben daar opgegroeid terwijl hij naar de Bims - de Zwarte wijk van de stad - verhuisde. Het verhaal dat hij in dit boek vertelt is relatable en doet me denken aan mijn eigen jeugd. Ik ben medeoprichter van The Black Archives, een archief met meer dan tienduizend boeken en documenten en dit is de eerste keer dat ik een boek las dat was

geschreven over en vanuit het perspectief van een jonge Afro-Surinaamse man die opgroeit in een Nederlandse stad. Opgroeien in een witte maatschappij als Surinaamse of Zwarte jongen betekent dat je naar school gaat en vooral een geschiedenis moet leren die niet over jou gaat. Ik ging naar het Spinoza Lyceum in Amsterdam-Zuid en leerde van alles over de Grieken, de Romeinen, 'de Gouden Eeuw' en de Verlichting maar weinig tot niks over het koloniale verleden, het slavernijverleden, Suriname, het Caribische gebied, laat staan de prekoloniale Afrikaanse geschiedenis! Net als Soortkill vond ik wel herkenning in muziek, in hiphop én in reggae. Ik ging naar concerten van men like Sizzla, Capleton, Burning Spear. Die laatste zong: 'Christopher Columbus is a damn blasted liar.' En muziekgroep dead prez:

They schools can't teach us shit

My people need freedom, we tryin' to get all we can get

All my high school teachers can suck my *&#!

Tellin' me white man lies, straight bullshit (bullshit)

In tegenstelling tot Soortkill heb ik ondanks het gebrek aan herkenning in de schoolboeken wel altijd de motivatie gehad om mijn schoolpapiertje te halen, waarom? Een belangrijke bron van motivatie was dat ik de eerste in mijn familie was die na de basisschool op het gymnasium terechtkwam. Op mijn basisschool De Zevensprong heb ik gelukkig altijd leerkrachten gehad die in mij geloofden, shout-out naar meester Roelof en juf Anne-Marie. Daarnaast zag ik op jonge leeftijd dat veel Zwarte mannen - zoals we in het Smibanese zouden zeggen - op niks

waren. Veel van mijn Surinaamse vrienden groeiden net zoals ik op zonder hun vader in huis. En zowel in de Nederlandse maatschappij als in de beelden die ik voorgeschoteld kreeg over de rest van de wereld kreeg ik het idee dat Blakamangs vrijwel in elke maatschappij onderaan de maatschappelijke ladder bungelden. Het voelde als een plicht, naar mijn moeder, mijn familie en community om het te laten lukken. En we hebben het laten lukken!

Opgroeien als blakaman in de Bims, Bimre oftewel Smib

Vrijwel elke blakaman die opgroeit in Amsterdam heeft wel een connectie met de Bijlmer, Bimre, de Bims of Smib zoals we het tegenwoordig noemen. De Bijlmer is namelijk dé Zwarte wijk van Nederland, een wijk waar grote aantallen Surinamers neerstreken toen ze in de jaren zeventig massaal hun moederland ontvluchtten, op zoek naar betere kansen. In de loop der tijd vonden ook vele andere migranten zoals Ghanezen, mensen uit de voormalige Antillen, Nigerianen, Dominicanen, Pakistanen, Indiërs en anderen hun plek in de Bims. Als je er als Surinamer niet opgroeide, is de kans groot dat je wel een nefo, nicht, omu of tante daar hebt. Dat geldt ook voor mij, mijn oma en opa woonden in de flat Frissenstein. Oom Erwin woonde in Ganzenhoef, later in Vogeltjeswei. Een van mijn beruchte omus - oom Ro - hosselde op de Zeedijk en woonde in Venserpolder. Mijn tante Waas - en soort tweede of derde moeder van mij - woonde in Venserpolder precies tegenover het metrostation waar we altijd patatje mayo haalden bij Ali. Ik heb er vele zomers doorgebracht. De Bijlmer was voor mij toen ik opgroeide een plek waar de familie samenkwam bij oma Jopie in de flat - ik begrijp nog

steeds niet hoe een hele familie plus een complete kasekoband in zo'n Bijlmerflat pasten, maar we lieten het lukken. De Bims stond natuurlijk ook bekend om het Kwaku Festival. In de zomer ging iedereen naar 'veld' of 'Kwaks' voor de BBQ van Vyent, de gruwelijke optredens bij 'Da Block'. Ik haalde standaard een zak birambi en manya op zuur voor een knaak. Natuurlijk waren we daar ook om meids te checken, als het meezat kon je even wassen (lol). Mijn familie was zo fanatiek dat ze hun eigen voetbalteam hadden 'de Esaboys', want Kwaku is ooit begonnen als voetbaltoernooi. De Bims betekende voor mij dus vooral gezellig samen met familie zijn en de Zwarte of Surinaamse gemeenschap. Growing up was de Bims echter ook berucht. Je kon geen spullen in de auto laten want de kans was groot dat het geroofd werd. Ik kan me nog herinneren dat een nichtje van me buiten speelde en een naald van een junkie oppakte in de zandbak, sh*t was crazy. Sowieso werd je altijd gewaarschuwd om op straat op te passen voor junkies die soms gek deden. Boys uit de Bims hadden automatisch dezelfde reputatie als hun buurt, ze stonden bekend als de stoere guys waar je geen grappen mee moest maken want ze kwamen uit 'de hood' en hun hoofd was heet. Dit imago werd ook breed uitgemeten in de Nederlandse media en politiek. Zo schreef journalist Nico Polak in de jaren zeventig over de 'gettovorming' in de Bijlmer nadat de flats Gliphoeve door Surinaamse actiegroep LOSON was gekraakt:

Nu - vijf jaar later - zet niemand meer een vraagteken achter het woord 'getto' in de Bijlmer. Het eerste Nederlandse zwarte getto is er en maar weinigen hebben gedurende de afgelopen vijf jaar een hand uitgestoken om het te vermijden. Het getto concentreert zich, in de twee flatkolossen 'Gliphoeve

i' en 'Gliphoeve ii' die - zoals de machteloze Amsterdamse sociale werkers het zo keurig zeggen - vrijwel voor 100 procent zijn 'verzwart' en waar zo'n drieduizend Surinamers aan een snelle verpaupering ten offer dreigen te vallen. Het kan niet meer worden ontkend dat in het Amsterdamse getto, geheel overeenkomstig de Amerikaanse voorbeelden, de criminaliteit snel stijgt. Jongensbenden opereren er aan de lopende band en oefenen er, als men de bewoners, de sociale werkers en de politie mag geloven, een ware terreur uit.1

Surinamers, hier is uw ghetto

door
Nico
Polak

De grootste knaakzie in de Bijlmermeer is de eerste georganiseerde daad van Surinaamse verzet in Nederland. De daad is rechtvaardig en bovendien nuttig omdat zij een scherp licht werpt op de wanhopige wonsituatie van duizenden Surinamers in de stad die te Paramaribo de naam draagt van 'Blauke Fort' - hergeen betekent: de Stad der Zwaarten.

Directies en bestuurders der woningbouwverenigingen - eigenaars van het woningeestend in de Bijlmermeer - hebben daardoor gevonden een onafhankelijke toestand alomd poges te bemiddelen en Nederlandse aspirantwoningzoekers niet al te schrikken. **Ghettovervalst** Onzin! Individuele verhalen! **Massale leegstand?** Leugen! **Inkorporatie van de actiegroepen? Welke wettelijke wijziging van Surinamers als huurders?** Hoe durft men om op een ideale basis studeer woningbouwverenigingen, hiervan te beschuldigen?

In de paniek, veroorzaakt door de knaakzie, komt de aag nu echter uit de mouw. Ik word nu toegevoegd dat althans een hantiaal flatgebouw een ghetto is geworden, waarvan de bewoners

Surinamers thans weeten. Er wordt leeggevoerd dat idem de 'zwarten', zijn geweest en dat althans een bouwvereniging heeft ruim honderd flaten ongeveer half jaar geleden en bijna een miljoen huurders daarvoor, dan ze te verhuizen aan Surinamers. In de onderzochte tussen de verenigingen valt thans de beschuldiging van discriminatie en wordt gezegd dat deze 'een lakkende fort' is in de Bijlmer.

In de Bijlmer

De Surinamers zullen zich door deze uitdrukking alleen maar gesteren voelen in hun actie. Uit vertrouwelijke mededelingen van de zijde der gemeente wordt wel duidelijk dat Amsterdam bijvoorbeeld de huurverhoging is en over te gaan tot uittredingen, want reeds lopen in de Bijlmer de angstverhalen over een Surinaamse kookgroep. In uittredingen konden onder deze omstandigheden wel eens stikken op een harde confrontatie, waarin de politie

volkomen terecht bijzonder weinig zin heeft. Zowel ten aanzien van de kantoren der bouwverenigingen heeft thans de vrees dat de Surinamers, in de wetschap dat gedurende de komende zomer maanden vele duizenden landgenoten op Schiphol arriveren, alle leegkomende woningen in de Bijlmer zullen kraken - tenzij de bouwverenigingen hun discriminerende houding laten varen. Het zijn de Nederlanders, die be-

paalde, met name te noemen flatgebouwen verlaten, omdat deze de naam hebben 'zwart' te zijn of te worden. Alle uittredingen tot 1975 zijn het deze Nederlanders, die bepalen waar de Surinamers zullen wonen en waar het ghetto wordt gevormd. Zo is het destijds gegaan in de New Yorkse voorstad Harlem en zo gaat het thans in de Amsterdamse voorstad Bijlmermeer. Nederlanders zijn op dat punt geen haar beter dan Amerika-

nen. Hun beschuldigingen aan het adres der Surinamers (aanrandingen, criminaliteit, verpaupering) zijn destijds als die men in Amerika kan horen en spraken voort uit dezelfde oorzaak: een diepgeworteld schuldgevoel van de vroegere blanke meerderheid om op te komen van zijn vroegere zwarte slaaf. De Surinamers komen in de Bijlmer verhaal halen voor alles wat de Nederlanders op in Paramaribo hebben aangevraagd. Het zijn niet de Surinamers, die in de Bijlmer wonen - het zijn de Nederlanders, die deze opvatting zijn weggevoerd. En zij zouden erop kunnen laten volgen: 'Wij zouden onder hun omstandigheden toch hetzelfde hebben gedaan?'

CREPEREN

Wat kunnen de Surinamers nu anders doen dan het hun eigen bidden ghetto metterdaad te bezetten? Kunnen zij accepteren dat zij blijven creperen in Bijlmerveeld die andere Amsterdamse negarvrij, tw. de in zijn valende eeuwenwende Nieuwmarktmarkt, terwijl aan het andere eind van de metrolijn honderd eeuwenwende woningen leegstaan? Kunnen zij zich bij de leegstand laten afschrijven tot het doorzichtige verhaal dat ze 16.000 per jaar moet verdienen en kunnen verdien om in aanmerking te komen voor de woning in de Bijlmer, terwijl het aan de voorbije is en nu vast te stellen of de aspirantwoning

aan een te zijn van vrees. Zij weten immers uit ervaring dat de verhuider gladheid niet moet maar op de Nieuwmarkt blijven wonen. Met het gevoel dat de betrouwen, indertijd nooit zelden mille zal verdienen en die kapot te gaan in de buurt, waar volgens de schattingen der sociologen nu al tien à vijftien procent der betrokkenen van wanhoop is verslaafd aan de bromer.

Getto?

De Bims stond, zoals prof. Soortkill schrijft, bekend als 'de ghetto' van Nederland. Hij beschrijft het niet als een plek maar als 'een klimaat, een toestand of een dynamiek' en daarin geef ik hem gelijk. Ghetto kan je zien als een state of mind, een bepaalde attitude en bepaald gedrag van mensen die in de ghetto opgroeien. Wanneer we zeggen dat iemand 'ghetto' doet wordt dat niet altijd gezien als compliment. Aan de andere kant kan het ghetto worden gezien als een politiek, economisch, sociologisch en historisch fenomeen. Een ghetto is een stedelijke wijk waar een hoge concentratie van bepaalde groepen mensen wonen die economisch, sociaal, politiek en/of juridisch achtergesteld zijn. Bij ghetto's denken we vaak aan de achtergestelde wijken in de VS zoals Harlem en The Bronx in New York of de townships van Johannesburg, Zuid-Afrika. Het zijn inderdaad plekken met een geschiedenis en realiteit van criminaliteit en geweld maar deze problematiek kan niet los worden gezien van een lange geschiedenis van onderdrukking, rassensegregatie, racisme en kansenongelijkheid. In de VS zijn deze omstandigheden bekend, maar in Nederland heeft men lang vastgehouden aan het (zelf-)beeld dat het een land van openheid en tolerantie is terwijl ook in Nederland Surinamers - en andere migrantengroepen - niet welkom waren in bepaalde wijken, minder kans hadden op een baan en op allerlei vlakken van de maatschappij keihard gediscrimineerd werden en in vele gevallen nog steeds worden.

ZWARTBOEK "gesloten wijken"

redactie:

Overleggroep Peesions
Weteringschans 20, Tel: 25 45 35
Amsterdam

februari 1978

In The Black Archives vonden we het bewijsmateriaal – de receipts – van het institutionele racisme in Nederland. Zo vonden we Zwartboek: "gesloten wijken" over het spreidingsbeleid waarin werd uitgelegd hoe Surinamers en 'gastarbeiders' puur op basis van hun huidskleur en

achtergrond niet welkom waren in bepaalde wijken in Amsterdam!² We vonden ook een zwartboek vol artikelen over excessief politiegeweld tegen Surinamers in de Bijlmer. En we vonden verschillende publicaties over racisme op de arbeidsmarkt en op de woningmarkt. Dit leren we echter niet op school. Shout-out naar Wouter Pocornie, medeoprichter van The Black Archives Bijlmer, die zich inzet om de unieke geschiedenis en cultuur van de Bims te documenteren.

Michelle Alexander, auteur van het boek *The New Jim Crow: Mass Incarceration In The Age of Colorblindness*, schreef dat het niet verrassend is dat een gestigmatiseerde groep na verloop van tijd het stigma omarmt. Het valt zelfs psychologisch te verklaren: wanneer je decennialang als probleem wordt gezien dan kan het een krachtige strategie zijn om het negatieve label toe te eigenen. Denk aan de 'Black is beautiful'-slogan maar ook aan 'gay pride'.³ Hoewel er nog over valt te debatteren hebben Afro-Amerikanen via hiphop een extreem racistische term, het N-woord, een andere betekenis gegeven. Sommigen zien het als een geuzennaam terwijl anderen fel tegen het gebruik van het woord zijn. Michelle Alexander stelt dat het voor Zwarte jongeren die te maken hebben met etnisch profileren door de politie, onderadvisering door hun eigen leerkrachten, discriminatie door werkgevers en stigmatisering door media als een daad van verzet kan worden gezien om een positieve draai te geven aan een negatief stigma. Het probleem is dat 'Black is beautiful' en 'gay pride' als bevrijdende slogans kunnen worden gezien terwijl het omarmen van het ghetto-stigma juist kan bijdragen aan destructief gedrag voor een gemeenschap én een individu. Zaken die daarbij komen kijken zoals hosselen, drugshandel en wapengeweld hebben helaas al

tot onnodige slachtoffers geleid. Soortkill schrijft over de 'crabs in a bucket mentality' waar hij in de Bims op jonge leeftijd al mee geconfronteerd werd. De vraag is echter, who put the damn crabs in de bucket? Een krab hoort niet in een ton vast te zitten, die hoort gewoon vrij in de zee of op het strand te leven, tav je?!

Uit onderzoek van de Erasmus Universiteit blijkt dat tot op de dag van vandaag youths uit de Bims minder kans hebben om het hoger onderwijs te bereiken.⁴ Niet dat het bereiken van de universiteit de maatstaf van succes is, maar de cijfers tonen dat jongeren uit deze wijk gemiddeld genomen minder kansen krijgen om in economisch opzicht vooruit te komen. Zoals Het Parool schreef: 'Wie in Zuid wordt geboren, staat met 5-0 voor' oftewel, wie in Zuidoost wordt geboren, staat met 0-5 achter.⁵ Kinderen uit de Bims groeien vaker dan gemiddeld op in een gezin met een laag inkomen. Het kan betekenen dat een kind thuis een lege koelkast heeft en met honger naar school gaat. Het kan betekenen dat ouders stress hebben omdat ze niet weten hoe ze de volgende energierekening moeten betalen en dus even geen tijd hebben om hun kind met huiswerk te helpen. Bro, veel kids kunnen überhaupt niet op praktische hulp rekenen omdat hun ouders de Nederlandse taal niet goed beheersen of zelf ook vroeg van school zijn gegaan. Als je deze kansenongelijkheid combineert met het negatieve stigma over de Bijlmer en het institutioneel racisme waar Zwarte jongeren mee geconfronteerd worden dan is het logisch dat sommigen andere routes zoeken om 'tot succes te komen'. De ghetto is een dynamiek tussen die structurele economische, politieke en sociale factoren die vaak van bovenop door 'the people in power' worden besloten tegenover het gedrag van gemeenschappen en individuen die 'trapped' in de omstandigheden van zo'n

wijk zijn. Je moet sterk in je schoenen staan om binnen deze omstandigheden te floreren. Een van mijn favoriete hiphopartiesten en eigenlijk ook een revolutionaire activist - Tupac - vatte dit mooi samen in het gedicht 'The Rose That Grew From Concrete'. Het gaat over de jonge mensen die ondanks de obstakels en verleidingen van de 'concrete jungle' van de ghetto, zoals armoede, drugs, criminaliteit en geweld, toch iets krachtigs weten te realiseren:

Did you hear about the rose that grew from a crack in
the concrete

Proving nature's laws wrong it learned 2 walk without
having feet

Funny it seems, but by keeping its dreams it learned 2
breathe fresh air

Long live the rose that grew from concrete when no
one else even cared!

Zoals Soortkill schrijft is muziek - hiphop in het bijzonder - een krachtig middel geweest om het verhaal van jonge mensen uit deze wijken op een rauwe en authentieke manier met de wereld te delen. Hoewel de omstandigheden van ghetto's in de VS sterk verschillen van de achtergestelde wijken in Nederland zoals de Bims of Zuid-Afrikaanse townships voelen mensen herkenning en erkenning in de verhalen van andere guys uit de trenches. Hun struggles en hun pijn van het opgroeien in de hood, maar ook de verhalen over de liefde, over verzet, over Zwarte geschiedenis en over het belang van zelfkennis maakten dat hiphop (en reggae) wereldwijd het hart en de geest van velen wist te veroveren.

We komen van ver maar een new era gaat beginnen
Salut al m'n mensen, geloof me, ik zie je
M'n concurrentie ben ik zelf dus hoe kan ik verliezen
Ben rijker geworden in zelfkennis door een crisis
Maar soms is het nodig om te weten wat je lief is

Zelfkennis (yeah)

Zelfkennis bracht me dichterbij mezelf en de mula

- Nnelg, 'Zelfkennis'

Sabi yu srefi - Zelfkennis

Opgroeien in een omgeving als de Bims kan, als je niet sterk in je schoenen staat en geen mensen om je heen hebt die je checken, tot (zelf)destructief gedrag leiden. Soortkill beschrijft op een openhartige manier hoe hij zelf in een dip terecht kwam en 'in de krochten van de Bims' zijn zelfvertrouwen verloor. Ook beschrijft hij hoe hij veel guys uit zijn omgeving zag vervallen in (zelf)destructief gedrag. Hiphop haalde Soortkill uit een dip en vormde een baken van licht in de mentale duisternis. De herkenning die Soortkill in de lyrics van Kendrick Lamar vond, vond ik zelf in de tunes van Black Star - het hiphopcollectief van Mos Def en Talib Kweli - én in reggaemuziek.

At exactly which point do you start to realize

That life without knowledge is death in disguise?
That's why, knowledge of self is like life after death
Apply it to your life, let destiny manifest
Different day, same confusion
We're gonna take this hip-hop shit and keep it movin

- Mos Def en Talib Kweli, 'Knowledge of Self
(Determination)'

Via hiphop en reggae leerde ik meer over mijn eigen geschiedenis en mezelf dan via de schoolboeken op het Spinoza. Via hiphop en reggae leerde ik over Marcus Garvey, een blakaman die honderd jaar geleden al miljoenen mensen wist te mobiliseren om voor zichzelf op te komen. 'Emancipate yourselves from mental slavery, no one but ourselves can free our minds,' zong Bob Marley in 'Redemption Song' maar het komt uit een speech van Garvey. In een periode waarin ook ik als tiener niet lekker in mijn vel zat, vond ik het boek The Philosophy and Opinions of Marcus Garvey in The American Bookstore in Amsterdam waarin hij schreef over de kracht van (zelf)kennis om jouw leven en het leven van anderen te verbeteren. Ik las over de geschiedenis van slavernij en emancipatie zoals ik eerder in films zoals Roots had gezien. Wat het werk van Garvey anders maakte, is dat hij het niet bij een historische analyse hield over de bron en de geschiedenis van onderdrukking van Zwarte mensen maar dat hij ze opriep het initiatief te nemen in het onderwijzen, het organiseren en het ondernemen: 'Up, you mighty race, accomplish what you will!' Het voelde als een mentale schop onder mijn kont in een periode waarin ik over mezelf twijfelde, twijfelde of ik het vwo wel aan zou kunnen,

twijfelde over mijn capaciteiten en mogelijkheden als Zwarte jongen in een witte maatschappij. 'You must never stop learning. One must never stop reading. Knowledge is power' stond er in het eerste hoofdstuk van zijn boek *Message to the People*. Je zou kunnen stellen dat ik deze boodschap heb ontvangen en sindsdien nooit ben gestopt met lezen, leren en bewegen. Wekelijks was ik te vinden bij The American Bookstore of bij De Slegte om over Zwarte geschiedenis maar ook over spiritualiteit, persoonlijke ontwikkeling, business en marketing te lezen. Het model van Garvey toonde dat kennis inderdaad een vorm van kracht is maar dat het niet genoeg was om te lezen, te schrijven, te debatteren en te analyseren. Als je wilt dat iets verandert in jouw leven, of in jouw omgeving, DOE IETS! Organiseer iets, zet iets op, neem initiatief of sluit je aan bij een bestaand initiatief. Minder klagen, meer doen! Dat is wat Soortkill ook met dit boek doet. Hij geeft zijn analyse en perspectief op de koloniale geschiedenis en het opgroeien in de Bims maar daar houdt het niet op. Hij biedt ook een alternatief, een visie, mentale hengels waarmee eenieder die dit leest, kan vissen naar meer kennis en tools om iets van het leven te maken. En zo'n visie is nodig want 'without a vision the people perish'.

Mentaliteit en manifesteren

Hoewel ik geloof in de Power of the People zoals Huey en de Panthers propageerden, kan je als individu niet zo snel de politieke, economische en sociale omstandigheden van een systeem transformeren. Iets waar je als individu wel altijd invloed op hebt, is je eigen handelen, je eigen denkpatroon en de keuzes die jij als persoon neemt. En dat is iets waar we het als Zwarte gemeenschap te weinig over hebben, want wat zijn dan de negatieve denkbeelden die

we moeten achterlaten en met welke denkbelden moeten we die vervangen? Wat is er nodig om de krabbenmentaliteit achter ons te laten en deze te vervangen door een mentaliteit waarin community, solidariteit en ondernemerschap centraal staan?

In het laatste deel van dit boek zet professor Soortkill zijn eigen visie en Smibologic Theory uiteen over hoe je als mens jezelf beter kan leren kennen om jouw toekomst beter vorm te geven, hoe je ambities kan waarmaken en hoe je je dromen kan realiseren, vanuit een hiphoppoint-of-view. Voor mij zijn de principes die Soortkill beschrijft geen theoretische verhandelingen. Hij beschrijft dat hij inspiratie haalde uit The Secret van Byrne. Ik haalde vroeger ook inspiratie uit boeken als De 7 spirituele wetten van succes van Deepak Chopra en Do You! 12 Laws To Access The Power In You To Achieve Happiness and Success van hiphoppionier Russell Simmons. In beide boeken beschrijven de auteurs 'universele wetten' waarmee je vanuit je gedachten je eigen realiteit kan scheppen en vanuit intenties en een duidelijke missie het universum voor je kan laten werken. Dat is voor mij realiteit. Op jonge leeftijd wist ik al dat een negen-tot-vijfbaan niks voor mij was en dat ik niet wilde werken voor een (witte) baas. Ik wilde net als Marcus Garvey, Malcolm X en Martin Luther King een bijdrage leveren aan de emancipatie van de Zwarte gemeenschap. Hoe precies, wist ik niet, maar ik voelde dat dat mij voldoening in het leven zou geven. Tijdens mijn studie zette ik met medestudenten de New Urban Collective op - het was in die tijd nog 'te radicaal' voor vele (Zwarte) studenten om jezelf openlijk als een Black Powerbeweging neer te zetten. In de spirit van Garvey, Malcolm, Martin en andere Zwarte strijders begonnen we educatieve programma's te organiseren over onze cultuur en

geschiedenis maar ook over ondernemerschap en persoonlijke ontwikkeling. We zetten een mentorproject voor youths uit in de Bims omdat we niet alleen over het probleem van onderadvisering wilden debatteren maar zelf iets wilden doen. In 2015 kregen we een grote boekencollectie van de gebroeders Heilbron in beheer. Hun vader was een wetenschapper die veel onderzoek deed naar de Surinaamse en koloniale geschiedenis, en nadat hij was overleden hadden zij een collectie van meer dan drieduizend boeken geërfd. Samen met hen begonnen we onze eigen bibliotheek over Black history and culture. In 2016 moesten we wegens gentrificatie die ruimte verlaten. Via via kwamen we 'per toeval' terecht in het pand van vereniging Ons Suriname. Een van de weinige 'Black-owned' panden in Amsterdam. Shout-out naar Delano Veira daarvoor, want hier ontdekten wij een schatkamer aan Surinaamse en Zwarte geschiedenis waar we nooit eerder van hadden gehoord. In de stoffige dozen in deze ruimte vonden we boeken en documenten van het Zwarte communistische koppel Hermina en Otto Huiswoud en een advertentie waarin Otto Huiswoud een debat had gehad met Garvey in Jamaica in 1929! We vonden originele Black Panther Party newspapers en correspondentie tussen Surinaamse studenten in Nederland en Kathleen en Eldridge Cleaver van de Party uit de jaren zestig. Ook vonden we originele kranten van de Surinaamse emancipatiebeweging Wie Eegie Sanie (Ons Eigen Ding). Uit deze vondst werd The Black Archives geboren. We hebben een paar jaar vrijwillig naast onze studie en naast onze parttime baantjes het archief eigenhandig opgebouwd. We deden dit niet voor het geld of voor erkenning, we deden het uit passie en liefde voor de community. In 2019 heb ik mijn toenmalige baan opgezegd zodat ik me fulltime kon richten op het archief, nog steeds zonder zekerheid op een vast inkomen. In 2021 heb ik

samen met mijn vriendin Jessy – een original Bijlmerbewoner – een huis kunnen kopen in de Bims omdat ons werk bij The Black Archives nationaal en internationaal wordt gewaardeerd. We hebben research mogen doen en we hebben gewerkt in Suriname, in de Marcus Garvey Library in Jamaica, in De Huiswoud Collectie in New York en meer. We worden nu betaald om te spreken en te creëren over Zwarte geschiedenis en cultuur. Mensen vroegen me of ik denk dat het toeval is dat juist wij in de ruimte van vereniging Ons Suriname belandden. In dit geval geloof ik niet in toeval, ik ben ervan overtuigd dat de principes die Soortkill beschrijft (passie, discipline, knowing your heritage, zelfkennis en het vertalen van een grotere droom naar een concreet plan dat je omzet in actie) heeft geleid tot waar we nu zijn. Sowieso met de blessing van onze voorouders die ik elke dag bedank.

In de tussentijd bestreden we ook actief de nationale blackface-traditie. In 2014 en 2016 werden we geconfronteerd met politiegeweld en arrestaties, in de daaropvolgende jaren hadden we te kampen met geweld van geradicaliseerde witmangs. In 2019 werd mijn auto zelfs kapotgeslagen door fanatieke pro-Pieten. Mensen vragen me weleens hoe ik dat volhield. Het antwoord is simpel: zelfkennis. Als je jezelf kent en als blakaman weet waar je vandaan komt, dat je komt van een volk van strijders en een volk dat de meest zware omstandigheden heeft overleefd, dan sta je sterker in je schoenen. En als je kennis hebt van de principes van het universum en je eigen taal en cultuur dan ben je niet snel onder de indruk van bedreigingen en (racistisch) geweld. Zoals Winne zegt: 'Deng bigisma e luku mi, mi n'e frede no wang sma', de voorouders hebben m'n back, ik ben voor niemand bang. We zijn nog niet waar we willen zijn maar door de kennis én de ervaring die ik de afgelopen tien jaar heb opgedaan,

durf ik te zeggen dat wat Soortkill schrijft voor sommigen wellicht vaag en abstract kan klinken, maar het waarheid bevat. Ik nodig elke lezer uit om met een open mind te lezen, te experimenteren en eruit te halen wat voor jou werkt. Mijn manier hoeft niet voor jou te werken en de manier van Soortkill ook niet, maar uit elke success and failure story kan je lessen halen om het voor jou wel te laten lukken!

Van Anton de Kom tot Wie Eegie Sani tot de Smibologie

Tot slot, wat Smibologie vol. 1 ook nog eens uniek maakt, is het taalgebruik. Het feit dat een Surinaamse ‘school dropout’ uit de Bims een boek publiceert is op zichzelf al een achievement. Maar dat het ook nog eens in de taal van de Smib is geschreven en een krachtige positieve boodschap en visie bevat maakt het in mijn ogen revolutionair. Zeker in Nederland wordt intelligentie en status vaak gekoppeld aan de mate van beheersing van het Algemeen Beschaafd Nederlands. Growing up ging ik buiten de schoolbanken vooral om met jongens van de straat en thuis spraken mijn moeder en stiefvader zowel Nederlands als Surinaams. Hoewel ik in Amsterdam ben geboren en getogen, sprak ik vier talen. Algemeen Beschaafd Nederlands (met een lichte Surinaamse tongval). Ik sprak Sranantongo, maar niet vloeiend genoeg om een gesprek met een ‘echte Surinaamse-Surinamer’ te durven voeren. Ik kon een aardig woordje Engels én ik sprak Smibanese zonder dat ik me ervan bewust was. Ik kan me nog goed herinneren dat ik tijdens een les Nederlands een stukje tekst moest voorlezen uit het schoolboek. Hoewel ik goed kon lezen en schrijven sprak ik volgens de docent Nederlands, meneer Visser, kennelijk

niet vlot genoeg. 'Mitchell kan niet zo goed Nederlands,' zei hij, en die opmerking raakte me diep en gaf mijn zelfvertrouwen een deuk. Zoals professor Soortkill het al mooi verwoordde in het Smibanese woordenboek is Smibanese GEEN STRAATTAAL maar 'een van de vele dialecten in het Nederlandse taaluniversum' ontstaan in de multiculturele mengelmoes van de Bims, heavy influenced by hiphop en Sranantongo! In dit boek legt hij ook uit hoe Sranantongo en andere aspecten van de Surinaamse cultuur decennialang onderdrukt werden. Anton de Kom schreef in de jaren dertig hoe leerlingen nog met eurocentrische educatie werden geïndoctrineerd:

Wanneer wij, kleine n*g*rjongens, kinderen of kleinkinderen van slaven, op school les in de Vaderlandse Geschiedenis kregen, dan was dat natuurlijk de geschiedenis der blanke krijgslieden. (...) En het systeem werkte. Geen beter middel om het minderwaardigheidsgevoel bij een ras aan te kweken, dan dit geschiedenisonderwijs waarbij uitsluitend de zonen van een ander volk worden genoemd en geprezen. (...) Zozeer had de geschiedenis der schoolboekjes ons het stempel der minderwaardigheid opgedrukt. Geen volk kan tot volle wasdom komen, ...